

Vähäliikenteisen päällystetyn tien muuttaminen soratieksi

Tienpidon korjausvelka on kasvanut jo vuosia ja aiheuttanut tien kunnon selvää heikkenemistä. Kunnossapitotoimia on jouduttu asettamaan tärkeysjärjestykseen ja sen mukaan ensisijaisesti pidetään kunnossa vilkkaasti liikennöidyt tiet. Niukka rahoitus ei olekaan riittänyt vähäliikenteisillä teillä teiden uudelleen päällystämiseen vaan tiet pidetään liikennöitävässä kunnossa vaurioiden paikkauksilla. Päällysteen hoito ei kuitenkaan kannata, kun päällysteessä on reikä toisensa perään ja vaurioita pitäisi paikata viikoittain. Tällöin tien muuttaminen soratieksi on kokonaisuutena edullisempi tapa pitää tie ajettavassa kunnossa. Rikkoontuneesta päällysteestä ei saada paikkaamalla hyvää, kun taas soratietä voidaan kunnostaa hoitotoimenpiteillä, kuten esim. sorastuksilla.

Päällystetty tie rakennetaan soratieksi purkamalla päällyste ja tien pintakerros ja levittämällä tielle uutta mursketta 5-10 cm paksu kerros, mikä tasoitetaan. Jatkossa tietä muokataan soratienä. Päällystetyn tien muuttaminen soratieksi maksaa n. 15 000-20 000 €/km, kun taas tien uudelleenpäällystäminen maksaisi yli 50 000 €/km. Soratien hoito on myös edullisempaa kuin vaurioituneen päällysteen jatkuva paikkaus.

Yksittäisiä huonokuntoisia päällystettyjä teitä on jo muutettu sorateiksi. Niissä saattoi olla ennen päällysteen purkamista enemmän paikkoja kuin ehjää päällystettä. Pääsääntöisesti teiden kunnosta on saatu hyvää palautetta sen jälkeen, kun ne ovat muutettu sorateiksi, sillä hyväkuntoisella soratiellä on huomattavasti parempi ajettavuus kuin pahasti vaurioituneella päällystetyllä tiellä.

Huonokuntoinen päällyste puretaan ja tie rakennetaan soratieksi pääsääntöisesti, kun tien liikennemäärä on alle 100 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tällaisia teitä on Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella n. 170 km. Liikennemäärien ohella päätöksessä otetaan huomioon myös tien yleinen merkittävyys sekä yhtenäinen tiejakso esim. koko liittymävälillä. Harkinnassa on ulottaa huonokuntoisen päällysteen purkaminen myös kohteisiin, joissa tien liikennemäärä on 100–200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Vertailuna voidaan todeta, että soratienä on tällä hetkellä teitä, joiden liikennemäärä vuorokaudessa on jopa yli 700 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Vähäliikenteisimmät päällystetyt tiet ovat tyypillisesti päällystetty joko sorateitä pinnoittamalla tai kevytpäällysteillä

Soratiepinnoitetut on tehty, kuten nimikin sanoo, pinnoittamalla soratie levittämällä tien pinnalle tasaisesti bitumi ja sen päälle tasainen murskekerros joka jyrätään kiinni bitumiin. Näitä teitä ei ole rakennettu kantaviksi toisin kuin vilkkaasti liikennöityjä teitä, jotka ovat rakenteeltaan ja päällystemateriaaliltaan kestävämpiä. Näillä soratiepinnoitteisilla teillä ei ole myöskään toista päällystekerrosta. Soratien pintaukset kuluvatkin tästä syystä nopeammin kuin kevyt- ja kestopäällysteet ja ne ovat myös alltiimpia routavaurioille. Soratien pintauksen elinkaari tien pohjan kantavuudesta riippuen onkin yleensä vain n. 5-20 vuotta.

Sorateiden pinnoituksia tehtiin paljon 1980–1990-luvulla, mutta Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella niiden tekeminen lopetettiin 2000-luvun alussa. Kestävimmätkin soratien pintaukset ovat tulleet elinkaarensa päähän ja alkavat olla peruskorjauksen tarpeessa. Soratien pintauksia on n. 300 km ja niiden liikennemäärät vaihtelevat alle 100 ajoneuvosta yli 700 ajoneuvon vuorokaudessa. Vilkkaimpia sorateiden pintauksin tehtyjä teitä on päällystetty uudelleen kevytpäällysteellä, mutta vähäliikenteisillä teillä huonokuntoista päällystettä ei enää uusita. Päällyste käytetään loppuun, minkä jälkeen tie muutetaan soratieksi.

Vähäliikenteisillä teillä on myös runsaasti kevytpäällysteisiä teitä, jotka, toisin kuin pinnoitetut tiet, on tehty asfaltinlevittimellä ja päällystemassan paksuus on n. 4,0 cm. Kevytpäällysteissä käytettävän bitumin vuoksi puhutaan myös pehmeistä asfalttibetoneista.

Nämä tiet ovat kestävyydeltään parempia eivätkä ole vielä niin huonossa kunnossa kun soratiepinnoitteiset tiet. Kevytpäällysteisiä teitä on myös helpompi paikata. Siinä vaiheessa kun nämäkin tiet alkavat olla niin huonossa kunnossa, ettei paikkaamalla pystytä enää tietä pitämään liikennöitävässä kunnossa, ne muutetaan sorateiksi.